

ai értesítése.
lgari és kereskedelmi isko-
ling-utca 23. szám az isko-
én veszi kezdetét. A növe-
guztus 20-kától naponta déli-
delután 3-5 óráig eszközöl-
30 év óta saját erőből tar-
9000 növendéke volt eddig.
n a kereskedelmi pályára kö-
ják. Kereskedelmi iskolám
edelmi akadémiaival s növe-
a katonai egyévi önkéntesi
evelő-intézet ezental Róser
ese alatt áll.

Róser Miklós.

rejtékpör
abak izzadása ellen.
állás mellett használati uta-
csomagokban, csomagja 50 kr.
ldlitz-pör, egy doboz
tartalmaz 1
port, ára 60 kr.
zsgópör finom kiállítás-
sal, 50 par 80 kr.
törvényszerű és kerületi orvos,
oszt. a nagy arany korona bir-
kosa tala manya.
nyvételét küldetnek meg, me-
től csebbe utazóknak.
ti ásvány-gyár,
Miksa-utca 21.

zt 1882. — Erdemérem
si erem Bécs 1873.

Marcel
gyára,
szaraz és hibatlan tölgy
san eszközöltet.
szárgel bérmentve küld.
állítás, ács és asztalos
lett.

ti ásvány-gyár.

háztartásban!!

Hát bizony nem tudunk mi lelkesülni
semmiféle országos tanító-komédián, a mig
90 frtos tanítói állomások és éhenvesző
tanítókról is lehet beszélni.

Behoztuk a csángókat is. Hühóval,
dárídóval és parádéval hoztuk be Igértünk
nekik Eldorádót, s ha nem is élelmi,
de vezérczikkel rögtön elláttuk
őket. Nagylelkű hazafiak! rögtön ad-
tak nekik munkát s hirdették nevüket a
lelkülettől sajtó hasábjain.

Egyszer csak azt halljuk, hogy a csán-
gók közül egy-kettő éhen hal... tizedelik
őket a nyomorral járó halálos nyavalyák...
munkát nem kapnak, vagy ha igen, a két
ff-es, y-os nevű földesurak csak az
olesó és tapasztalatlan munkást
tekinték bennök: rászédtek, éhezették, ki-
használták. Es a csángók visszakiváncokznak
Eldorádóból a szolgaság hazájába; ez a
Kanaan hej! csak néhány boldognak Kanaan,
másnak tövist terem és... hirlapi frázi-
sokat!

Hol itt a bölcs kormány eszének
segítő sziv? Hol itt a nemzeti becsület,
hol a nemzeti büszkeség?
Aztán van egy szegény, szerencsétlen
özvegy, a kinek másfél év előtt elveszett
a gyermeke... nyomtalanul. Másfél évig
folyt a vizsgálát. Ezalatt százszor meg
százszor hívták el attól a keserves mun-
kától, mely nélkül betevő falata nincsen.
Hat hétig folyt a tárgyalás és ő, a gyer-
mekét kereső anya nem levén tanu (hamis
tanu!)... tanudjakra sem tarthatott igényt;
ott élt tehát a drága városban s köl-
tötte megmaradt néhány filléréit.
Es mikor a részvét néhány forintot

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt“ közlönye.

Megjelen naponkint, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű a többeszeri
hirdetések alk. szerint a 1. és
olcsóbb árért vételesek fel.
Bélyegdíj minden külön belga-
ládr 30 kr.
Nyitlér-ben megjelenő közle-
mény minden petit sor 20 kr.
Hirdetések felvételnek a kiadó-
hivatalban, KUTASI I. könyv-
nyomdájában, valamint ZICHNER
MAN H. közz. irodájában is.
Név nélkül vagy bérmentesen
beküldött kéziratok nem vétel-
nek figyelembe.
Kéziratok vissza nem
adotnak.

Szomorú idők.

(r. e.) Nem tudom, helyesen van-e,
de bennünket nem csupán a francia lilium
halottjának utolsó sóhaja, nem csupán a
zágábi czimer-szakgatás merénylete, egy
szóval nem csupán a politikai háttérrel
bíró, nagy mérvű lázongásokkal járó ese-
mények hatnak meg. Ep így rázza meg
lelkünket egy-egy szegény ember balsorsa,
a kinek el kellett vesznie, mert el volt ha-
gyatva s mert az a társadalom, a mely a
bőségben fuldoklik, még fölöslegből sem jut-
tat annyit, a mennyi az éhenhalót meg-
tartás az életnek, a mennyi a síró könyeit
felszártas. Fáj nekünk a kivégzett katoná,
a gyermekét sirató özvegy, az éhezők s az
árak szerencsétlensége is.

A főváros élvezte épen most
azt a komédiát, melynek neve országos
tanítógyűlés, s a melyben a miniszter által
megszabott kottából énekeltek igen közön-
séges nótákat. Es ezen országgyűlésesi
referáciával egyidejűleg jelent meg egy
parányi híreske is, a mely szerint az a tör-
vényesen üresedésben lévő kőporubai tanítói
állomásra folyó évi szeptember 3-ára pályá-
zat hirdettetik. Jövedelem a díjlevél szer-
int: a) egy szoba lakosztály, kamara,
istálló. b) 40 négyszög öl házi kert. c) tan-
díj 60 frt. d) a hitközség lakóinál teljes
ellátás 30 frt. Összesen 90 frt. A kinek
erre az állásra kedve lenne pályázni sat. sat.

Ezenkívül olvadni lehetett néhány nap
előtt azt is, hogy egy állását elveszített,
állás után hiába járt okleveles tanító
meghalt... Éhthplusban. Ehen halt meg
Chambord gróf is, de nem azért, mert nem
volt mit ennie. Bizony, bizony, különös az,
hogy a szegény tanítónő s a trónvesztett
király a nyomor egy betegségében vesznek
el! Királyi állapotok, az igaz!

Hát bizony nem tudunk mi lelkesülni
semmiféle országos tanító-komédián, a mig
90 frtos tanítói állomások és éhenvesző
tanítókról is lehet beszélni.

Hogy nincs köze a szívnek az államok
vezetéséhez! Mert az ész maga nagyon
rideg tanácsadó, a ki könyveket fakaszt, de
könnyeket letörölni képtelen.

Behoztuk a csángókat is. Hühóval,
dárídóval és parádéval hoztuk be Igértünk
nekik Eldorádót, s ha nem is élelmi,
de vezérczikkel rögtön elláttuk
őket. Nagylelkű hazafiak! rögtön ad-
tak nekik munkát s hirdették nevüket a
lelkülettől sajtó hasábjain.

Egyszer csak azt halljuk, hogy a csán-
gók közül egy-kettő éhen hal... tizedelik
őket a nyomorral járó halálos nyavalyák...
munkát nem kapnak, vagy ha igen, a két
ff-es, y-os nevű földesurak csak az
olesó és tapasztalatlan munkást
tekinték bennök: rászédtek, éhezették, ki-
használták. Es a csángók visszakiváncokznak
Eldorádóból a szolgaság hazájába; ez a
Kanaan hej! csak néhány boldognak Kanaan,
másnak tövist terem és... hirlapi frázi-
sokat!

Hol itt a bölcs kormány eszének
segítő sziv? Hol itt a nemzeti becsület,
hol a nemzeti büszkeség?

Aztán van egy szegény, szerencsétlen
özvegy, a kinek másfél év előtt elveszett
a gyermeke... nyomtalanul. Másfél évig
folyt a vizsgálát. Ezalatt százszor meg
százszor hívták el attól a keserves mun-
kától, mely nélkül betevő falata nincsen.
Hat hétig folyt a tárgyalás és ő, a gyer-
mekét kereső anya nem levén tanu (hamis
tanu!)... tanudjakra sem tarthatott igényt;
ott élt tehát a drága városban s köl-
tötte megmaradt néhány filléréit.
Es mikor a részvét néhány forintot

hullatott elébe, ez a pénz épen elég volt
megszaporodott közterhek s a hozzá
egykorra ellátogató végrehajtó kifize-
tésére. Büntetése azért, hogy gyerme-
két siratta, az léssen, hogy az ölerőtlen-
edés az agkor napjaira éhezni fog és né-
külözni.

Itt sem látjuk a sziv azon hatását, a
mely mérséklene a merev szabályok szí-
gorát.

Gondolkozunk társadalmi állapotaink
kétségbejítő ridegségén és ne csodálko-
zunk azon, hogy az inséget szenvedő, sziv-
telenséget látó néptömeg (az u. n. csó-
cselék) elveszti fékét s haragot táplál
az államot vezérlő szivtelen bölcsesség elle-
nében!

A horvát válság. A bán leköszö-
nése bevégzett tényevé vált. A tegnapi hiva-
talos lapban olvassuk ugyanis, hogy a király
a következő legfelsőbb kéziratot bocsátotta ki:
„Kedves gróf Pejacevich! Horvát szla-
vonországi bán állásáról való lemondását ke-
gyelemben elfogadván, egyuttal elváróm, hogy
további elhatározásomig a bán teendőket to-
vább vezesse és a legközelebb tartott minisz-
teri értekezletet alkalmával történt megál-
lapodások folytán szükséges intézkedéseket is
végrehajtsa. Kelt Bécsben, 1883. évi augusz-
tus hó 24-én. Ferencz József s. k., Tisza Kál-
mán s. k.“

E leköszönést következőleg kommentálja
a „Füg.“:

... hogy összegezzük és megfejtsük a
mi abban a kéziratban van, az nem egyéb,
mint annak dokumentálása, hogy addig, mig
Pejacevich lemondása tart, a czimerát a régi
felirattal kiszegedik, de ugyanaz alatt Peja-
cevich megcsinálja a javaslatokat, melyek ál-
tal a magyar felirat a czimerről letöröltetik
s a visszahelyezés e czeremoniája után, ily
felirat nélküli cimereket fognak figurálni nagy
Horvátországban. Más értelme annak, hogy
Pejacevich bán a miniszteri megállapodások
végrehajtását elvállalta, nincs, nem lehet,
mint az, hogy azokkal megvan
elégedve.“

Az „E-s“-nek távirják, hogy a magya-
rok azon hirre, hogy a czimtblákat ismét
fölteszik előbbi helyökre, sietnek Zágárból
távozni. Politikai körök, melyek józanul szok-
ták megfontolni az ilyes kérdéseket, még most
is azt hiszik, hogy a czimtblák visszahelye-
zése nem fog alkotmányos uton
történhetni. Számos hivatalos testület
állást készül foglalni e dologban és nép-
gyűlést is terveznek.

Károly városban a pénzügyigaz-
gatóság czimtblái, melyeken a magyar szöve-
gét egy előbbi alkalommal festsékkel bemázol-
ták, erőszakosan eltávolították. A közel Bisztriczán is magyar
czimtbla okozta háborgás volt, melynek kö-
zepe a polgármester és a községi jegyző
a dühös tömeg összeverte.

A zalaegerszegi eset.

(Ajánlja Tisza Kálmán. — Eötvös Károly és kir. egy.
Szezyfert uraknak.)

Még a budapesti zavargásnál és rémesebb
és sulyosabb visszahatása volt a t. eszlári eset
törvényeszi tárgyalásának folytában elköve-
tett törvénytelenségeknek Zalaegersze-
gen. Polgárság, a város és a közel vidék né-
pe együttesen tüntettek s idéztek elő oly véres
jeleneteket, a melyek felett kell hogy vékony-
nyeket sirjon mindenki. Szörnyű, rémes dolgok,
de számoljanak értök Isten előtt azok a kik
jól tudták, hogy az erkölcsnek és igazságnak
lábbal taposása forradalmakkal jár.

A t. eszlári ügyben kimond-
dott ítélletig sehohsem volt za-
vargás. Ez a nép nyugodt méltósággal s
a törvénybe vetett bizalommal várta be.

Csalódott... s a mi borzasztót és csaló-
dasában elkövetett, arról — ismételjük —
számoljanak Isten előtt, a kik előre figyelme-
zetve lettek: Tisza Kálmán, Eötvös Károly,
h. kir. ügyész Szezyfert és a többiek. Mert
földi igazság őket kérdőre nem vonhatja.

Ok akartak bölcsebbek lenni az igaz-
ságnál!
A zalaegerszegi eseményekről mond véle-
ményt a „B-i H-p.“ tegnapi vezérczikke.
Magunkéva tesszük s közöljük e sorait:

Az egerszegi eset csak nagyobb arányu
ismétlése amaz utcai botrányoknak, melyek
előbb Pozsonyban, Sopronban, majd Budapes-
ten lezajlottak. Hasonló szimpomáknak rövid
időközök alatt több helyen fellépése közös
okokra vezethető vissza. Mi ezeket keressük,
mídon a dologgal foglalkozunk.

Aki népképet ismeri, tudhatja jól, hogy
egykönnyen tömeges excessusokra nem ragad-
tatja magát. Még a kihágásokért legtöbbször
fenyített fiatal legénytele is csak ittas állapot-
ban, felhelve lép ki a hámból s verekszik
virtuskodásból. Ha bántják, legtöbb esetben
törvény elé viszi baját, s ha ott se kap igaz-
zat, eltúri békén keserűségét. Sok, nagyon sok
kell a rovásra, hogy ezt a türelmet elveszítse
s a keserűség kitorjón belé e. Ilyenkor aztán a
legelső igaztó szóra neki megy a tűznek s fej-
jel a falnak egyaránt.

Nem tagadhatja senki, hogy az antisze-
mitizmus különösen a nép közt általános. Míóta
felszabadult a jobbagyságból s maga szabad-
járja lett hagyja gazdálkodása, az uszora és a
korcsma temérdek családot juttatott beléle kol-
dusbotra S annyi százezrek emlékezetében
keserűségét hagyott hátra a zsidóusorás, meg
a zsidókorcsmáros. Láta saját véret pusztulni
amazt meg gyapodni, — s a törvény nem
volt elég erős, hogy e bomladozást a nép-
vagyonnak megakadályozza.“

„Ne mondja senki, hogy ez áramlat az
igaztatás műve s nincs jogosultsága: alaptalanul
egy közvélemény nem alakulhat, ok nélkül köz-
érület nem támad, igaztatás nem hat, ha nincs
talaj hozzá, szenvedély nem gyul százezrekben
lángra, ha nincs rá közös okuk.“

Van. S kellenek törvények, társadalomban
átalakulások, szóval meg kell változni a sta-
tus quonak, gyorsítva az asszimilációt. Ezt sür-
geti az antisemitizmus.

Sürgeti a kormánytól, propagandát csinál
neki s igyekszik a zsidóságot meggyőzni a
szándék helyességéről.

De nem megy az utcára, hogy garázda-
ságra biztassa a népet, — törvény ellen lázit-
son, martalócsokat szervezen bandáká és be-
népesíteni segítse a börtönöket czinkosokkal.
Kik ezt teszik azok nem antisemiták, hiába
merik ezt a nevet hangoztatni a néppel érint-
kezésükben, hanem világszalók, közönséges
gonosztevők.“

Tegnapi lapunkban közöltük a zala-
egerszegi események előjátékát. Szom-
bathelyen a zavargások borzasztó mérvet ölt-
öttek. Éjjeli tíz óra után a fazekas téren ek-
telen „hurrah“-kiáltás, ablakok csörömpölése,
redők recsegeése riasztotta föl a közeli lakó-
kat. Egy boltot fölverték, kiraboltak, a butorokat ezer darab-
okra tördelték s zanjongva keresték a
házelieket, kik a kerten keresztül menekül-
tek. A zaton megjelent a kirabolt bolt előtt
tizkatonas kétszerközeje lött
a népek mely azonban megse-
mozdult. A katonák golyóit ta-
lálták s ez annyira felbőszítet-
te a csöcseléket, hogy feyegy-
tő állásba helyezkedett s vissza-
vonulásra kényszerítte az orjáratot. A boltjátó
előtt ott fetrengt véreben egy sulyosan se-
besült, kit társai segedelem nélkül hagytak
s tovább rohantak iszonyu szibongással. —
„Talpra magyar most vagy soha!
Üssük a zsidókat, hadd folyjon
a vérük!“ Ezt kiáltották rekedt hangon
mindenfél. A haragvó tömeg keresztültört
az újárósi utcán s a temető-utczára érve
megrohant és kirabolt egy mézarszéket. A
lakásban összevagdalták a butorokat, az ágy-
betit kihányták, lehasogatták róla a czihákat
s a tollat kiszórták az utcára, melynek hosszú
árka tele van pehelylyel. A nyugalom
csak két óra után állott helyre
nemiképp, mert a csöcselék be-
lefáradt a rablásba.

Annál nagyobb volt a zavargás az Oá-
városrészen hol a nép összeütközött
a katonasággal. Tompa, bosszantartó
kétségbejítő morajjal hangzott onnan a kato-
naság sortüzéle. A sebesül-
tek mind a szomszédos vagy tá-
volabb eső falvakból valók. A
zavargók a falvakból jönnek éjente nagyobb
csoportokban s tölük telhetőleg fegyverkeznek
a támadásra. A zavargók közül eddig egy
meghalt, egynek a melle keresztül
van löve, egynek a balszarát
zuhta össze a katonák lövése,
egy másiknak alszarizmat, egy
harmadiknak felkarizmat érte
a golyó. Egy gyermeknek mind-
két lába keresztül van löve, egy
másik az arcán sebesült meg.
Ezeken kívül lehetnek többen, kik kisebb-na-
gyobb sérülést szenvedtek s elmenekültek. A
lakosság izalmát leírni nem lehet. — A zsidó

családok elhagyogatták a várost, mert attó
tartanak, hogy folytatása lesz a zavargásnak.

A vasárnap városi közgyűlés maga is
izgatott volt s a zsidóságnak róttá fel az ese-
ményeket, mert hiszen a zsidóbolton törzu-
rása volt az első ok.

A zavar elképzelhetlen: a város előkelői
kétségbe esve a látottak fölött, küidottséget
menesztenek az alispánuhez a foglyok szabadon-
bocsátása vegett. A foglyok szabadon-
bocsátján, a városzh körül a nyugalom
helyre állt. De nem így történt minde-
nütt. A szétugrasztott tömeg pusztítva járta be
az utcákat, mindenütt összezuztak, törtek mind-
ent. A fejrképi utcán az izr. Gleis-
inger kereskedést feltörték, kiszórták omét
mindent. Nem maradt ház, melyben
zsidó lakott, — hogy össze ne
törték, zuzták volna az ajtó, a
ablakokat. Más rész Kaszaházan dühö-
gött, G rá n e r Géza zsidó lakost akarták kézre-
keríteni, ki a megelőző estén reájuk lödözött.
Pusztítottak ott mindent, de sehol sem találtak
a boszútárgyat, mig végre Kovács Károly túl-
zófőparancsnok kérésére felhagytak a dilá-
sal, eltávoztak.

Ez idő alatt egy másik csoport az olai
utcán töltötte bosszuját, minden ablakot, ajtó
beverve, feltörték a kereskedéseket, a kisebb
tárgyakat, mint aszivarokát és czukrot mind
szétszórták. A katonák és rendő-
rök visszavonultak, kijelent-
tén a kapitánys az alispán előtt,
hogy ily csekély erővel ily lá-
zadást megfékezni nem képes,
miért is rögtön táviratoztak Kanizsára
újabb zászadot kérve, mely éjfel után 3 óra-
kor meg is érkezett. — A királyi főügyészeg
— mint az „E-s“ értesül — a zalaegerszegi
ügyésznek egy rövid sürgönyéből tudta meg
a zavargások elhajulását. E távirat azt jelentette,
hogy a katonaság nem bírja megfékezni a lá-
zongást, s a halottak száma eddig
három, a sulyosan sebesültek
hét.

Más helyeken is folytak a zsidóellenes
tüntetések. Igy Somogy megye Csurgó me-
zővárosába is, a honnan szintén nagyobb za-
vargásról értesítik a főügyészséget. A „Nem-
zeti Ujság“ denuncziálja a Nagy-Kanizsán levő
cs. k. katonatiszteket, hogy nyilvános helyen
tüntetőleg zsidóellenes darabokat játszottak és
ebbeli érzelmünkünek leplezetlenül kifejezést ad-
tak volna. — Majtényból írják a „B-t“-nek,
hogy az ottani zsidóberől, Deutscher Her-
mann házának ablakait folyó hó 22 én éjjel
a csöcselék beverte. A köveket oly erővel hají-
tották, hogy nemcsak az ablaküveg, hanem a
redőnyök, sőt az ablakfák is darabokra törtek.
A bujtogatás gyanuja az Andrássi-uralalom
egyik mását terhel, kinek kalapja bünyjelként
a helyszínen maradt, s a ki már több nappal
előzőleg szivarokát osztogatót a nép között,
azt tüntetésre ösztönözte. — Ungváron
is volt hajlandóság zsidóellenes zavargás elő-
idézésére. Szombaton este egy csoport a bo-
zosi- és radvánci utcákon Istóczit éltette s
„űsd a zsidót“ kiabálva vonult végig s néhány
ablakot be is zuzott. A rendőrség többeket el-
fogott, s ezzel a zavargás e napra véget ért.
Másnap az alispán, állítólag betiltotta a Szent
Istvánnap előestéjén a városban emberemlé-
kezetet meghaladó idő óta szokásos kivilágítást,
mely tilalom ellenében a közönség köré-
ből eredő nyomtatott kiáltvány a kereszténye-
ket a kivilágításra buzdította, erre persze még
zsidók is, vezetésesen a rabbinus, raktak gyer-
tyát ablakaikba s így nem lett semmi baj.

Nagy-Kanizsán tegnapelőtt este
csoportosulés történt, de a dragonosok csak-
hamar szétűzték a tömeget.

Szombathely városba aug. 23-diki
közgyűlése tárgyalta az ottani zavargás ügyét.
A tárgyalásnak voltak igen tanulságos részle-
tei. Rusa Kálmán v. képviselő például az iránt
interpellálja a városkapitányt, van-e tudomása
arról, hogy a szombathelyi zsi-
dók véderőt szerveztek s számos
fiatal embert fegyvereztek fel saját érdekük-
ben? Grimm Károly polgármester pedig azt
válaszolja, hogy hallott oly dolgokat az a zsi-
dókról, melyek a provokáció jelleget
viselik magukon.

Zalaegerszegen helyreál-
lott a nyugalom.

Érdekes, hogy a zsidó-sajtó azt írja, hogy
Zalaegerszegen „Le az urakkal“ kiáltá-
sok voltak hallhatók, de ugyanazon czikkében
olvassuk azt is, hogy ezen igaztók so meg-
megyei „urak“ lettek volna. A népek
van szemé látni azt, hogy épen az urak azok,
a kiket a zsidók tönkretettek. A magyar urak
bizonyára nem csinálnak utcai kravallokat.

1859-ből.

(Vége.)

2. A kérdéses törv. pont szerint, az említett fő czélt az tartja fenn magának a Fenség, hogy rendet fog megalapítani — ordinem stabilire.

A nevezett egyházi fejség rendezésére, s az egyházi rendtartás többi részére vonatkozólag, melyekre nézve annyi bizonyos, hogy a Fenség a rendnek és disziplínának csak meg szilárdítását, nem pedig létre hozását kezdeményezést tartotta fenn magának, vagyis, tisztán csak a legfelső felügyeleti jognak alapján (pro supremae inspectionis potestate) arról kívánt gondoskodni (curabit) hogy a vizsály megszűnjék, s határozott rend legyen, a mi pedig nem közvetlen törvényhozás, hanem csak eszközlése annak, hogy törvény hozatassék, a mint ezt a 4-ik §. 2-ik pontjának kezdőszavaiban foglalt alapítétele világosan csak a legfelső felügyeleti jogból származtatja.

3. Ama jogot még a nevezett tárgyra nézve is határozott feltételek alatt tartotta fenn magának a Fenség nevezetesen:

a.) Hogy a vallásszabadság illetlenül maradjon.

b.) Hogy az evangelikusokat bővebben ki fogja hallgatni, s hogy a mely állapotú rend, az evangelikusok világi és egyházi ferhái közmegegyezése szerint legalkalmasab.

c.) Vallásuk elveihez alkalmazott legyen.

d.) Hogy addig míg ezen rend megállapítva nem lesz gyakorlatba levő Canonai megne változassanak.

Már hogy az első és harmadik (a, c.) pontoknak elég tétetett, és hogy ezek megne sértettek: következőkkel igyekszik megmutatni a minisleri kibocsátvány: hogy midőn a pápens kibocsátott, s abban a további kifejtés — tehát nemváltoztatás — a zsinatokra bízott az evangelikusok vallás elvei a külföldi tekiutelyes Ocodopusok ösmeretes nyilatkozatai szerint nincsenek megsértve. De erre egész tisztelettel ezt mondjuk:

A külföldi báelyi tekiutelyes Ocodopusok kik a magyar protest. egyház multját, jelenét, viszonyait, szükségéik törvényes állását kellőleg nem ösmerik, e nagyfontosságú törvényhozási ügyben szabályozó tekiutelyek nem lehetnek; sőt még ha ezen ösmeretekkel bírnának is, mind hitvallásaink mind canonaink, mind általában a protestantizmus eszméje és alapelvei szerint — azt hogy mi sérti és mi nem sérti a valási tilveket: egyedül az illető hívek törvényes gyülekezeteinek szent iráson alapuló véleménye döntheti el.

Igen könnyű lenne, azt is kimutatni, hogy idegen vallású fejedelmek a prot. egyház belügyeibe, rendelkezésük és törvényhozólag való beleavatkozása csakugyan ellenkezik a prot. ker egyháznak szent irás és Confessiók szerinti fogalmával, tehát sérti az evangelikusok vallási elveit. Az, hogy a tovább fejlesztés a zsinati tiszte igencsekély vizsgálat, mert az alpnak, az az, a Cs. nyiltparancsnak megkelleit maradtania, s így a fejlődés már ez által korlátozott lenne, s természetesen szabad fejlődés a tervezett korlát, és igen gyarló hatáskörű zsinat által nem is lehetne.

A törvény továbbá, nemcsak vallásos elveinket, hanem vallásos szabadságunkat is épen bizonyi rendeli, már pedig, hogy ez is sértve van, kimutattuk októberi feliratunkban. De erről a minisleri kibocsátvány mélyen hallgat, pedig ez egyik önálló feltétel és korlát, a Fenség kérdéses jog-gyakorlatára nézve.

A »DEBRECZEN« TÁRCZÁJA.

Népköltészet.

A zsidóleány.

(Percy hírneves angol gyűjtő és ítéző „Relics of ancient english poetry” — Régi angol költészetek helyei — című gyűjteményéből.)

Zápor rohan Mirylandon át, S a Pó felé zuhog; Ugy tesz Miryland gyermekraja, Labdási úgy rohog.

Ajtóba áll a zsidóleány: „Nem jössz hozzánk be?” szól; „Nem mehetek, nem válok el Játékim társától.”

Almát hámoz fehér pirostat, Csalul a fiu előtt; Almát hámoz pirostat, fehért, Ezzel bevonzza őt.

S egy kis hegyes kést ránt elő, Mely eddig rejtve volt; Fiu szivebe döfi be, A hang ajkán kiholt.

Dül, dül a sűrű, sűrű vér, Susterogva fölfelé száll; Kisdéd szív-vére ki, mind ki hull, Nincs élet benne már

Veti nazaren-disznó gyanánt Deszkára, metélgeti: „Eredj, játszáj társaid között!” Mond és kineveti.

Egy ón szekrénybe nyomja le, S „pihenj” — kaczag — e helye; Mely kutba (ötven ölnyi volt), Dobá a szivtelen.

A (b.) pont szerint mások feltétele és korlátja a felsőbb joggyakorlatának az, hogy az evangelikusok kihagatassanak s azon rend, mely megszilárdítatni fog, az ő egyházi és világi ferháik közmegegyezése szerint itéltessék legalkalmasabbnak. Ezen feltételnek a minisleri kibocsátvány szerint azáltal tétetett elég, hogy az 1791-diki zsinati munkálatok az azota ténylegesen létre jött intézmények a minisleri tervre tett megjegyzések annyira tekin- tette vétettek, a mennyire csak lehetséges, jelenleg a nélkül hogy a certus ordo lehetel- lenné ne tétessék.

De erre azt kell őszinte nyíltsággal felel- nünk:

A budai zsinat munkálatainak figyelembe vétele a kívánt czélra nézve nem lényeges; mert a mi 1791-ben Communis concessio volt, nem következett, hogy több mint fél század múlva is mindenben az legyen. Egyéb iránt ha a pápenset és minisleri rendeletet össze hasonlítjuk a budai zsinat Canonaiat: ugy találjuk hogy azokból éppen a leglényegesebbek a fő elveket tartalmazók nem vétettek tekintetbe, mert amár a budai zsinat canonai teljes mértékben biztosítja az egyház autonómiaját, államtól független törvényhozási jogát nem egy a pápens, miut októberi felira- tunkban kimutattuk.

Az azóta lényegesen létre jött intézmé- nyek zsinate nem vétettek figyelembe, sőt mind alap elveikre, mind történeti jellemzőkre, mind gyakorlati kérdésekre nézve egészen fel- forgattunk.

A minisleri törvény tervre nézve tett észrevételek is még nem vétettek figyelembe, mert ezek egyedül abban összpontosultak, hogy az 1848. előtti állapotra vissza tétessünk és zsinatot tarthassunk.

Egyébiránt ha mind ezek figyelembe vétettek volna is, mégsem lett volna elerve a Communis concessio, mely csak egyedül zsinatban nyilvánulhat, — a dolog természete szerint, mert Communis concessio csak azok közt jöhet létre, kik egymással er- tekeznek, s ennek következtében valamiben megállapodnak. A magyarországi prot. egyházi kerületek csak a kormányhoz, nem pedig egy- máshoz is szöllottak eddig az alkotmány dol- gában. Tökéletes igazság az, mit 1791-ben a helytartóság mondott, hogy t. i. a Communis concessio, csak zsinaton érhető el-e, zsinaton kívül csak akkor lehetne, ha kerületek mind egy véleményben lennének; és ez el is érhetett annyiban, a mennyiben mindnyájan zsinatot kérvényeztek, s a pápens elleu nyilatkoztak.

A történelem bizonyítása szerint a mint t. i. dicső emlékezteti II-ik Leopold király s a protestánsok 1791-ben az ügyet fölfogták s a Communis Concessio eszközését fog a n a t b a vették.

Nagy súlyt helyhez a minisleri kibocsát- vány végre a 4. §. ezen szavára is „Salvis religius turibus regis alie fatae tene mojestatis, circa sacra Evangelicae eclesiae ut- riusque Confessionis Compentibus, quibrisum- mae lata tuae mojestas prae iudicium, aliquid inferri, nullo unquam tempore facietur.”

Mejegyzésre méltó, hogy ezen pont sem volt még eredetileg egy törvényben is, s ha mindent össze vesszünk, nem származhatott másokból, mint a miből a Sijnodusokra nézve a praevietamen, tamigusaud numerum persona- rum et. e. záradékul vehette eredetét, azon- ban akár mint legyen is a dolog, ez nem tart fenn a Fenség részére jus in, hanem csak circa-sacra; a nyiltparancs pedig és minisleri rendelet in sacra avatkozik, holott a jus circa-sacra, nem mást, mint a legfelsőbb

felügyeleti jogot jelenti, mind az, mind a ma- gyar protestans egyház három százados gyako- rlatára szerint; e mellett ha a Fenség jogai circa sacra biztosítottak, e szavakkal: Salvis religius juribus etc. viszont a felekezeti val- lás szabadsága is biztosítva van ezen szavak- kal: „(in tatea cetera giun religionis libertate)”

A (d.) szerinti feltétel, gyökeresen meg- sértetett, mert mielőtt a Communis concessio, melyet csak egyedül a felekezet mondhat ki, létre jött, s az új rend megszilárdított vol- na, a pápens és minisleri rendelet polgári uton közöltetik az egyházzal, az aifeletti vélemény nyilvánítás orszakkal meggátoltatik, gyüle- sek betiltatnak, ezáltal Canonaink, melyeknek gyakorlatában voltak felforgattnak, és így törvényen kívüli állapotra zaklattunk.

A mi végre a minisleri kibocsátvány- ban a törvény most éruített szavaiban monda- tik, hogy t. i. azok a legfelsőbb nyiltparancs- ban oly meghatározott kifejezést nyertek, a miben az iskolai és egyházi ügyekre vonatkozólag semmi sem foglaltatik, a mi feltétlenül meg nem kívántatik az állam érdekek megör- zésére; sőt inkább O. Cs. K. Felsege szabad határozatánál fogva indítatva találta magát, hogy a hely. hitv. evangelikusoknak többször- rös tekintetben oly jogokat adjon, melyek őket eddig illettek törvényesen, erre nézve tiszte- lettel meg kell jegyeznünk, miszerint: sőt in- kább igen sok van benne amit az állam érde- kei nem kívánunk, mint nem kívánunk. mint nem kívántak eddig; az egyház érdekei pedig ugyanazok által sértettek. A nyiltparancsnak és minisleri rendeletnek már kiadatása is sérti az egyház érdekeit, a mi kérvényünk pedig, hogy t. i. az 1848. előtti állapotra visszate- tessünk, és zsinatot tarthatván, magunk szer- vezhessük egyházunkat, mind az állam érde- keivel össze fer, mint össze fert eddig, minden egyház érdekeit kielegíti, oly jogokat pedig, mikkel eddig nem bírtunk, a nyiltparancs- ban és minisleri rendeletben nem igen találunk, de találunk olyanokat, melyek elvetet- tek, sőt ha találunk is, eddig nem bírt jogok- kat, azokat oly nagy áldozattal, miövel kíván- tatik, t. i. a törvényes allandó és biztos téről, a kegyelem ingadozó terére való lépés- zandó, a törvény gyakorlati szentesítése öko- rmányzatunknak fejlődésével, hit elveinknek megsértésével, megvásárolunk nem szabad.

Felseges Császár! és apostoli Király! legkegyelmesebb urunk!

Mindezekből napfény világosan kiderül- ven, hogy a legfelsőbb nyiltparancs és minis- teri rendelet kiadatásának semmi tartható alapja nincs, ellenben egyházunk jogos kérel- méivel a törvény és igazság teren áll: bátrak vagyunk ismét jobbgyi hódolattal és fiui bi- zodalommal eszedezni az iránt, hogy mult évi október 8-án tartott tisztantuli Egyházkerületi közgyűlésünkől alattvalói tisztelettel benyuj- tott legalázatosabb felte jesztevényünkben foglalt kérvényünk pontjait legkegyelmesebben megadni, s ez által szorongatott, s naponkint mindinkább bonyodalmasabbá, s elkeseredet- tebbé vált helyzetünkből kiségitni annyival in- kább méltóztatassék, mivel mind Felseged legjobb akarata szándoka, melylyel velünk a minisleri kibocsátvány szava, de hitünk szerint is cse- lekedni akart, csak így érhet kívánt czélt mind 3. millió hű alattvalóinak vallás és lelki ösmeretbeli feltékenyen örzött, most fájdalom! felzaklatott, megzavart nyugalma csak így ad- hatik vissza.

Ki egyéb Cs. K. Apostoli Felseged igaz- ság szeretetébe s kegyelmébe ajánlván magun- kat s egyházunkat a legmélyebb alázatossággal és táutorithatlan hűséggel vagyunk.

Debreczenben, 1860-ik évi január hó 11. s több napjain tartott Egyházkerületi közgyű- lésünkől Császári Apostoli Felsegednek Legkegyelmesebb Urunknak legalázatosabb hű alattvalói: A hely. hitv. vallást követő tisztantuli Superintendentia közgyűlésének tagjai.

— Chambord gróf végrendelete — nem tartalmaz politikai jellegű intézkedést és egy- általán nem említi a trónkövetelői kérdést. Ennek magyarázatul azt említik fel, hogy Chambord gróf nem közlekedett az Orleansok- kal és élte utolsó perczeig vonakodott velük bizalmas viszonyba lépni. A párisi gróf tíz év óta (1873 óta) csak egyszer volt Frohs- dorfbán, t. i. most pár hete. Akkor is a be- tegnek szolt a látogatás és nem volt politikai jellegű. Másfelől azt állítják, hogy a gróf hát- rahagyott egy a legitimista párthoz intézett manifestumot, mely a temetés után fog közlé- tetetni. A gróf vagyonát özvegye örökli, en- nek halála után pedig Bardy gróf. Jelentéke- nyebb összegeket hagyott a gróf a közeli ro- konoknak; Don Carlosnak pedig értékes reli- quiaikat. A gróf gondoskodott összes szolga- személyzetéről is. A bécs-új helyi szegények- nek hír szerint 10,000 forintot hagyott gróf Chambord.

A debreczeni zenede.

A debreczeni zenede 22-ik tanéve folyó év szeptember hó 6-kán veszi kezdetét s tart jövő év június hó végéig.

A fólvetelre vonatkozó általános megjog- zések.

A zenedébe növendékül fólvehető, ki a 8-ik életévét betöltte, olvasni, írni, tud s a szá- molás elemeivel ismeretes.

A kinek zene ösmeretei nincsenek, vagy hiányosak: Annak azok elsajátítása végett egy évig az elméleti, előkészítő tanfolyamra az u. u. általános képezdébe kell járnia. A zeneis- merettel bíró növendéknek — ha ujonnan vé- tetik föl zenedékbe — az igazgató és szak- tanár előtt fölvételi vizsgát kell tennie, hogy meghatározottassék, melyik osztályba lesz soro- zandó. A mult évi tanfolyamok növendékei a te. meszetes osztályfokozatba lépnek.

A régi növendékek felvétele s az általuk fizetett díjak nyugtázása, a kezeik közt levő anyakönyvi kivonatban ösmeretetik el; az ujon- nan belépők új anyakönyvi kivonatot kapnak.

A zenede tanfolyamai.

- A zenedében jelenleg 5 külön álló iskola működik u. m. a) az általános elméleti ösmeretek el- sajátítására az általános képezde — egy egy elkülönített osztálylyal leány- és fiú növendékek részére. b) ének iskola — 3 leány- és 3 fíosz- tálylyal; c) zongora képezde — mint a zongora iskola előkészítő tanfolyama, kezdő zongorázók számára — 2 párhuzamos leány- és fíosz- tálylyal. d) zongora iskola — 3 leány- és 2 fíosz- tálylyal s vegre e) hegedű iskola — 2 vegyes osztály- lyal.

A fizetendő díjak.

A debreczeni zenede növendékei fizetnek: 1) beiratási díj fejedben évenként s sze- mélyenként 2 o. é. forintot, bár hány osztályba vétessenek is föl. 2) tandíj fejedben az egész tanévre: az általános képezdében 16 frt; — az enek isko-

Az estharang kong, éj borong, Megjön minden szülő; Mind öleli fiát: csak egy Szegény Helén, nem ő.

Magára vette kopönyét Zokog keservesen; Zsidonegyedbe, hol halotti csend Fut ah! oly sebesen.

„Kis Hönne, edes magzatom Hol vagy, szólj, hol maradsz?” „A mély kuthoz siess, anyám, Fiadra ott akadsz!”

Szegény anya a kuthoz fut S ott rogy le térdire: „Kis Hönne, edes jó fiam, Felelj, oh itt vagy-e?”

Mély ám a kút, oh jó anyám! S nehéz az önszekrény, Éles kés járta szivem át, Egy szót se szólok én.

Szülém kedves, csak menj haza, Készítsd halott-mezem! Majd ott Miryland város mögött Veled ölelkezem!

Ford. Ács Zsigmond. *)

Szintársulatunk Budán.

(Saját tudósításunk.)

Budapest, aug. hó.

A debreczeni színház élelmes gárdája immár 3 hónapot töltött el a budai színház- ban, abban a deszkabódében, a melyből eddig- gel minden igazgatás a deficit rémei üznek

*) Shakespeare és Molière műveinek egyik jeles fordítója. L. A K i s f a l u d y társaság kiadványait. Szerk.

el idejekorán — jobb hazát keresni. S e három hónap mind anyagi, mind erkölcsi tekiutetben edző volt. A társulat hatalmas, egységes s előadásai annyira öszszévégek, hogy a jóhoz szokott fővárosi közönség élvezi.

K r e c s á n y i váltig is igyekszik — húzódozni a gratulációk elől, mert ilyeneket uton-utófélen kap. A népszínház bájos prima- donnaja, B l a h a L u j z a is sietett a mult kedden kifejezni elismeré ét a fáradhatlan di- rektornak, egyttal megnézte az akkori napi előadást, nemkülönben N á d a y i s. S nagyon meg voltak elégedve a tapasztalattal.

Ép ugy a nagy közönség. Igazán nagy közönség, mert Buda lakosságából annyi von- nul be esténkiint a színházba, amennyi csak belefér.

A deszkaalkotmány folytonos tetszészajtól vizshangzik. Bármilyen válfaju darabot adja- nak, a közönség feltalálja a maga kedvenceit. Mert minden szerrplő az.

Valóban rohamosnak nevezhető a hódí- tás, melyet ez a társulat tett Buda városában. Jött, látott és győzött.

Ez utóbbi ténye a debreczeni színházra nézve még horderővel is bír, mert általa régi átka teljesül. Az volt ugyanis a mi szeren- csétlenségünk mindig, hogy mikor szintársula- taink a legjobbak, legerősebbek voltak, akkor bontották meg az orszagos színházak csábító szerződési ajánlatai. Ugy lesz az most is. Korai hír ugyan, de amennyiben bizonyos, újságíró ember eírulhatja, hogy tavasztól kezdve részint a nemzeti, részint a népszínház elveszi társulatunk java erőt, hogy nevelkél is szolgá- lunk: N e m e t h J ö z s e f e t, A b o n y i G y u- l á t, K i s s M i h á l y t, N y i l l a s s y t, H a l m a y n é t, K i s s M i h á l y n é t s t b.

A mi színházunk nevei a fővárosi szin- házak személyzetét. A mi nem oly nagy baj, mint dicsőség. E szerződötések azonban, mint említők, csak jövő májustól kezdve érvényesülnek s

lában 16 frt — a zongora iskolában 30

Az alapítók

Az alapítók világgal biztosítottak, hogy az épen semmit, jat u. n. pótló

1. Az alapítók világgal biztosítottak, hogy az épen semmit, jat u. n. pótló

2) A 20. a hangszer tanfolyamjának 12 frt

3) A 30. melyik tanfolyamjának 12 frt

II. Az alapítók világgal biztosítottak, hogy az épen semmit, jat u. n. pótló

2) A 20. a hangszer tanfolyamjának 12 frt

3) A 30. melyik tanfolyamjának 12 frt

II. Az alapítók világgal biztosítottak, hogy az épen semmit, jat u. n. pótló

2) A 20. a hangszer tanfolyamjának 12 frt

3) A 30. melyik tanfolyamjának 12 frt

II. Az alapítók világgal biztosítottak, hogy az épen semmit, jat u. n. pótló

2) A 20. a hangszer tanfolyamjának 12 frt

3) A 30. melyik tanfolyamjának 12 frt

II. Az alapítók világgal biztosítottak, hogy az épen semmit, jat u. n. pótló

2) A 20. a hangszer tanfolyamjának 12 frt

3) A 30. melyik tanfolyamjának 12 frt

Adakoz

(r. e. öszzehordott) annak, a zett el (ez az ő g len vala a genységét.

Vajon hogy a kó tak szeged től? Talán szett lea Vagy az ő Nem

hogy e ne hogy Soly az ő szegé a mivel a szeretett e szentul is

Talán pokuk s frtot küll „Ermellek s mintegy gyei Köz a mozza szükről mutathat

Ujja T. N. A. C. N. M. H. K. Ho

könyvits

Befizetés	Értékpapírok		Befizetés	Értékpapírok		Befizetés	Értékpapírok	
	Utolsó árkelet	Utolsó árkelet		Utolsó árkelet	Utolsó árkelet			
	pénz	árú		pénz	árú		pénz	árú
Allamadósságok.			c) Gőzmalmok.			Magy. arany v. ezüst		
Magyar aranyjár. adómentes 6%	119.80	120.—	500 Concordia-malom	595.—	600.—	5%	119.75	120.25
Magyar papíráradék " 4 "	88.80	89.05	500 Első budapesti-malom	1250.—	1260.—	5 1/2 "	101.20	101.45
Magyar vasúti kölcsön 120 frt	138.50	139.—	200 Erzsébet-malom	258.—	260.—	5 "	98.25	98.75
" " egyes db.	140.—	140.50	500 Hengermalom	630.—	635.—	5 1/2 "	100.—	101.—
" " gömőri áll. zálogl. 5%	—	—	160 Luiza-malom	278.—	280.—	5 "	101.50	101.85
" " 1869. kel. v. áll. kötv. 5 "	91.75	92.—	200 Moirák és sütők-malma	380.—	383.—	4 1/2 "	98.—	98.25
" " 1873. " ar. v. ez. 5 "	114.—	115.—	1000 Pannónia-malom	1270.—	1275.—	4 "	91.25	91.50
" " 1876. " ar.	99.75	100.—	300 Viktoria-malom	460.—	462.—	6 "	101.75	102.25
" " nyerevénykölcsön 100 frt	—	—				5 1/2 "	101.50	102.—
" " 50 frt darab.	—	—				5 "	99.—	99.50
Tiszai és szegedi kölcsön 4%	110.—	110.25	d) Közlekedési vállalatok.			„Albina“ tak. és hit. int.	100.—	100.50
1871-ki magyar államkölcsön 5 "	—	—	200 Adria	—	190.—	Elsőbbségek.		
1873-ki " " " 5 "	—	—	200 Alföld-fiumei vasút	169.50	170.50	200 Alföld-fiumei vasút	98.75	99.25
Földteherm. kötvény magyar 5 "	99.75	100.75	100 Arad-körösvölgyi vasút	—	—	200 Báltaszék-dombóvár zék.	97.75	98.25
" " 1867. zár. 5 "	98.50	99.—	200 Báltaszék-domb. zák. v.	—	—	200 Dunagözh.-társ.	94.75	95.25
" " temesi. 5 "	97.50	98.—	200 Déli vasút	154.50	155.50		—	—
" " 1867. zár. 5 "	97.25	98.25	200 Északkeleti vasút	158.—	159.—		—	—
" " horv. orsz. 5 "	98.—	101.—	200 Erdélyi vasút	164.—	165.—		—	—
" " erdélyi 5 "	99.—	99.75	200 Győr-sopron-ebenfurti vasút	—	—	200 Éjszakai vasút.	—	—
M. jelz. urb. váltás. kötvény 5 "	93.50	94.50	200 Kassa-oderbergi vasút	145.50	146.50	300 " " aranyban	91.50	92.—
K. horv.-szláv. jelz. földv. 5 "	—	—	200 Magyar galicziai vasút.	161.50	162.50	300 " " " " "	117.—	117.50
Szőlődezsma váltáság kötvény 5 "	97.50	98.25	200 M. nyugati vasút	166.—	167.—	200 É.-magy. egyes. kösz. b. r. t.	124.50	125.50
M. kir. kamatos kincst. utalv.	—	—	200 Osztrák állami vasút	318.—	318.50	200 Magyar galicziai vasút	—	—
Egyes. államad. papírban 4 1/2%	79.—	79.25	200 Pécs-barcsi vasút	—	—	200 " " II. kibocs.	94.50	95.—
" " ezüst kamat febr. aug. 5%	79.—	79.25	200 Tiszavidéki vasút	248.50	249.50	200 Magyar nyugati vasút.	93.—	93.50
" " " " jan. jul. 4 1/2%	79.50	79.75	200 Osztrák dunagözhajózási társ.	594.—	598.—	200 " " " " " 1874. kib.	96.75	97.50
" " " " apr. okt. 4 1/2%	79.70	79.90	200 Pesti közúti vaspálya	426.50	427.50	200 " " " " " " "	96.—	96.75
Osztr. aranyj. 4% kamat.	99.75	100.25		256.—	260.—	M. vasút-els. kölcs. beruh.	112.50	113.50
Osztr. papíráradék adómentes 5 "	93.25	93.75	e) Takarékpénztárak.			200 I. Erdélyi vasút	92.30	92.80
" " államad. 1854. á 250 frt	120.50	121.50	50 Budapest III. kerületi	65.—	—	200 Győr-sopron-ebenf. vasút	—	—
Kisorsolás 1860-ból á 500 frt	135.—	136.—	300 Országos központi	478.—	482.—	200 Kassa-oderbergi vasút	97.—	97.50
" " 1860-ból á 100 frt	140.—	141.—	1000 Pesti első hazai	4525.—	4550.—	200 " " eperj.-tarn. v. m. r.	93.75	94.25
" " 1864-ből á 100 frt	170.50	171.50	200 Pest-budai fővárosi	478.—	483.—	200 " " osztr.-v. 1879. kibocs.	—	—
" " 1864-ből á 50 frt	170.—	171.—	100 " " ált. tkp. rész. tár.	99.50	100.—	200 " " m.-v. 1879. kib. ar.	119.25	120.25
Pestv. kölcs. 1870-ből	104.50	105.50				200 Osztr.-magy. állami vasút	—	—
" " 1871-ből	105.—	105.50	f) Különböző vállalatok.			200 Tiszavidéki vasút	101.75	102.25
Budapesti kölcs. 1880.	97.—	97.25	105 Alagut	117.50	118.50	100 Budapesti lánczid	103.25	103.75
Szerbiai nyerev. kölcsön	32.25	33.25	80 Általános waggon kölcsönző társ.	90.—	91.—	100 Kész. és téglagy. kötelezv.	—	—
			100 É.-magy. egyes. kösz. b. r. t.	—	—	100 Lloyd- és tőzsde épület	97.25	98.—
			150 Franklín-társulat	165.—	167.—	Magánorsjegyek		
			400 Ganz- és társa-féle vasöntöde	185.—	190.—	Osztrák hitelintézet	173.50	174.50
			200 Gschwindt-féle szeszgyár	430.—	435.—	Budavárosi sorjegy	—	—
			200 Gyapju-mosó és bizom. I. m.	200.—	205.—	Keglevich	17.50	18.50
			210 Kereskedő testületi épület	590.—	595.—	Pálffy	38.50	39.50
			150 Könyvnyomda „Athenum“	530.—	535.—	M. vörös-kereszt-egyl. sorj.	6.30	6.60
			500 " " Pesti	850.—	860.—	Osztr. vörös-kereszt sorj.	12.—	12.50
			130 Kösz. és téglagy. (Dracche)	156.—	157.—	Pénznekem.		
			100 Nemzetk. waggon-kölcs. r. t.	104.—	105.—	Cs. kir. arany (vert)	5.66	5.69
			85 Pesti építő társaság	—	—	" " (kört)	5.65	5.68
			100 Rimamurány-Salgó-tarjáni	—	—	Osztr.-magyar 8 frtos arany	9.49	9.52
			vasmű részv. társ.	125.75	126.—	20 frankos arany	9.49	9.52
			100 Saigótarjáni közszobánya	117.—	118.—	Török arany lira	—	—
			Schlick-féle	246.—	246.50	Osztrák és magyar ezüst	—	—
			400 Serföldöde első magyar	650.—	660.—	Nemet birod. bankjegy. 100 m.	58.35	58.45
			200 Sertészizáló	378.—	380.—	Német bir. 20 m. arany	11.65	11.67
			200 Sósuti kőbánya	45.—	48.—	Váltók árfolyama (láttra)		
			200 Spodium- és csontliszt-gyár	263.—	265.—	Német bankp. 100 n. b. m.	58.35	58.55
			200 Száloda-részvénytársaság	81.50	82.50	Amsterdam 100 holl. frtért	98.50	98.60
			200 Téglia és mészegőző utlaki	110.50	111.50	Brüsszel 100 frankért	47.40	47.50
			160 Téglagyár kőbányái	233.—	235.—	Páris 100 frankért	47.30	47.40
						Marseille 100 frankért	—	—
						Svájci pénzp. 100 frankért	47.40	47.50
						Zürich 100 frankért	47.45	47.50
						London 10 font sterlingért	119.70	119.95
						Szentpétervár 100 rubelért	—	—
						Milano 100 lire nuovo ital.	—	—

Budapesti ásvány-gyár.

Nélkülözhetlen minden háztartásban!!

Valódi rovarpor svábok, oroszbagarak, (büdös vöröspólya és balha részére) 1 kilo súlyú csomag 80 kr.

Fémiszító paszta, fémiszító pomádénak is nevezve, mindenféle fémáru tisztítására használva, 12 bádog szelencze 42 kr.

Vörös tisztító por 20 csomag 50 kr.

100 iv. üveggyári 1 frt, 50 kr.

100 iv. csiszoló papír 2 frt, 50 kr.

100 iv. csiszoló vaszon 4 frt, 50 kr.

1 tucaat doboz éjjeli mécs 45 kr.

1 doboz patkány- és egérméreg, a hatásról jótállást nyújtatik, 50 kr.

Finom glicerín kilogrammonként 1 frt, 50 kr.

Olaj Stearin epagy tisztító olajnak nevezve kl. 70 kr.

Vizmentes borkénés a bort (lábbelínél) simává teszi, minden a lábakon keletkező fájdalmat okozó nyomást eltávolít, 6 doboz 50 kr.

16 rudacs finom pécsetviasz 40 kr.

Vörös tisztítópórács mázsája 6 frt.

Legjobb finomított bécsi méz, bécsi mázsája 8 frt.

Megrendelések utánvételre küldetnek, csomagolás a legutányosabb költség mellett számítatik. Kértek a megrendelést pontos, olvasható írással megjelölni, valamint megnevezni, hogy a küldemény postával vagy vasúttal küldessék-e.

Kiváló árúért az elismert cég kezelszék.

Kereskedők nagyobb megrendelésnél áremegemlyben részesülnek.

BUDAPESTI ÁSVÁNY-GYÁR.

VII., Miksa-utca 21. sz.

BERGER orvosi KÁTRÁNYSZAPPANA

ajánlva orvosi tekintélyek által, Európa legtöbb államaiban fényes sikerrel használtatik mindennemű bőrkütiések

különösen a rüh, az idült és pikkely sönör ellen, a kosz, a sönör repedvény, a fej és szakál korpa ellen, a seplő, májfoltt, az ugynevezett rezessor, a fagydag, a lábizzadás ellen. Berger kátrány-zsappana tartalmaz 40% fakátrányt és kiválk a kereskedelemben forgó minden másnemű kátrány-zsappantól. Tévedéseket kikerülendő világosan Berger kátrány-zsappanát kell kérni és ügyelni kell az ismeretes védjegyre.

Makacs bőrbajoknál kátrányzsappan helyett a

Berger orvosi kátrány kenszappana

alkalmaztatik eredménynyel, de óvakodni kell a külföldi hasonnemű hatástalan utánzásoktól. Gyöngébb kátrány-zsappanként az arcz tisztítatásagok eltávolítására, gyermekeknel is, mosdó és fürdő zsappan gyanánt szolgál Berger Glycerin-Kátrány-zsappana mely 35% glicerint tartalmaz és jó illattal bír.

Ára bármely faj darabjának, használati utasítással 35 kr.

Főraktár: G. Hell gyógyszerész Troppauban.

Debreczenben: Dr. Rotschnek Emil gyógyszerésztárában.

Verejtékpor

kezek és lábak izzadása ellen.

Hatásos eszköz jóállás mellett használati utasítással együtt, csomagokban, csomagja 50 kr.

Valódi Seidlitz-por, egy doboz tucsat port, ára 60 kr.

Valódi pezsgőpor finom kiállításal, 50 par 80 kr.

Dr. Pinkus, m. k. törvényeséki és kerületi orvos, az aranyéremkereszt, a nagy arany korona birtokosa találmánya.

Megrendelések utánvételre küldetnek meg, melyek alanti céghez utendzők.

Budapesti ásvány-gyár,

VII., Miksa-utca 21.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

legjobb Asztali-és üdítő ital,

kitünő hatásának bizonyult köhögségnél, gége bajoknál, gyomor-és hólyag hurutnál.

ÉDECSEK (az emésztés elősegítésére).

Mattoni Henrik, Karlsruheban (Csehország).

A feliratra s a dugaszba égetve s a mint itt látható pontosan tessék ügyelni.

MATTONI'S GIESSHÜBLER

Legujabb találmány.

Az osztrák magyar birodalomra kizárólag szabadalmazott, ő cs. kir. Felsége által kitüntetett. Mindennemű legyek elleni óvszer, emberek és állatok számára.

Legujabb és cs. k. szabadalommal ellátott találmányom által a legyek nem úgy, mint eddig veszélyes szerekkel, elpusztítatnak, minek következtében az ilymódú inprágnált legyek az ételek és italokba való behullása által károsakká válnak, hanem az egész légyévadra csak egyszeri használat után is minden helyiségből kiüzetnek, négyféle kísérleti fokozatban:

1. **Legyek elleni óvszer lakosztályok számára.** A legyek a legrajtettebb helyekből is kiüzetnek, és az egész légyévadra távol tartanak. Egy pléhszelencze ára 8 frt.

2. **Legyek elleni óvszer hus stb. számára.** A husra a legyek nem szállnak, de ezenkívül ez a legforróbb napokban is megtartja frissességét. Két külön gyártmányban. Ára 11 frt.

3. **Legyek elleni óvszer lovak, marhák stb. számára.** melylyel minden repülő lötét, bögyöl, szúnyog, muslica, darázs, kolumbácsi légy stb. legelőn, országúton, ligeten, erdőn és fogatban is a barmoktól az egész légyévadra eltávolitattik. Kétféle chemiai készítm. Ára 9 frt.

4. **Legyek elleni óvszer különösen istálló számára.** Ennek használatánál a legyek egész évad alatt nem találatnak az istállóba. A szer maga sem ember, sem állatnak nem válik szag vagy egyéb által kellemetiené. Nagy pléhszelenczékben 10 frt.

Bővebb részleteket a használati utasítások adnak. Az árak Bécsben, a laboratoriumban értetnek, csomagolás külön költségben számítatik fel. Vidéki megrendelések a pénz vagy 1/2-ának foglalólul való beküldése után, a maradéknak pedig utánvét mellett való felvétele mellett küldetnek meg.

Főraktár: Bécs, Schottenfeldgasse 31. TRIMEL J. cs. kir. szab. tulajdonos egyedüli gyártója és feltalálója a legyek elleni óvszernek.

Előző Helyen...
Egy évre...
Fél évre...
Negyed évre...
Egyes...
A lap szellemi...
den közlemény...
haz földszint...
bermenny...
Előfizetés...
TELEGGDI...
CSATHY...
Közlemény...
KUTAS...
nyomdájában...

(r. e.)
kell és tilt...
országai zse...
ellen, a ma...
véve mégis...
híret megté...
A t-e...
kötelessége...
oltalmazása...
középkori...
rizmus vá...
elseje...
oda tette...
talára. Es...
vannalóvá...
daczára, s...
fel bennü...
rub b s...
egyik-másik...
lettel a leg...
kérdésekre...
Mikor...
ték, akkor...
hozatalára...
rablóbanda...
rablásokkal...
kivétel nélk...
ellen felzúd...
szelték a...
először han...
szemíták, te...
szine-java...
donképen...
helyzet orv...
elsajátítás...
zsidók elő...
szerű lett...
kapták s...
nek, a ki...
ostorozza...
Es ha...
pesti szemé...
rokonszenve...
szakkal és...
szerezni, em...
fogható oka...
nagyon jól...
nem rabolha...
zett, vagy...
teli; másrés...
nép akkor...
nem fog az...
ságtól szá...
nagy részt...
Humb...
tak tehát...
hogy Zala...
boltoknak...
mint kétség...
rombolás...
dühöngtek...
tés, azon...
magyar vaj...
get erősz...
Es ha...
azon magy...
kedések ált...
politika, az...
szoritása, h...
vallási refor...
ség alul va...
zsidók...
ily érte...
szadalmnak...
szándékai...
tésére épen...
törekednek...
Es itt...
lensége, a...
melyek egy...
Az ors...
mozgalma...
mondott ité...
Okuk tehát...
megsértése...
a melyek h...
bizonyára...